

"זו צריכה להיות הנכבה של עזה"

written by מאיר בן שבת | 12.10.2023

מתקפת חמאס על ישראל בבוקר שמחת תורה חידדה אולי את כל מה שידענו עד היום על ארגון הטרור המתועב, אבל שינתה לגמרי את מרחב התמרון והאפשרויות של מערכת הביטחון להגיב [?] והפעם מבלי למצמץ [?] על הטבח המזעזע והבלתי אנושי של גברים, נשים, טף וקשישים. דיבורים שנשמעו כאן שנים מפי פוליטיקאים על הצורך ב"מיטוט חמאס" ו"שיטוח עזה" ובוטלו על ידי תומכי הגישה ה"הומניטרית", הפכו באחת לקונצנזוס. פרשני האולפנים, ראשי מערכת הביטחון בעבר ואחרים [?] כולם מדברים על כניסה קרקעית, כולם מדברים על מושגים שעד לפני כמה ימים היו רחוקים מאוד מלהיות הדעה הרווחת. ובעיקר [?] נראה שהדרישה מלמטה, מצד אזרחי ישראל, היא לא לסיים את המלחמה הזאת בפחות מחיסול ארגון חמאס בפרט והטרור בעזה בכלל.

חשים את זה בעוצמות הגיוס. אם עד לפני שבוע עוד דיברו כאן על הטעות שבהבעת סרבנות על רקע פוליטי ועל שסע הולך וגדל [?] השטח אמר את דברו. גיוס המילואים [?] ומדובר במאות אלפי מילואימניקים [?] היה אחד המהירים בתולדות צה"ל. אנשי מילואים ששהו בחו"ל רבו על כל כרטיס לישראל כדי להצטרף למערכה, כדי להיות חלק מהמענה הישראלי לארגון הטרור. התמונות והסרטונים המזעזעים שמעוררים זיכרונות מתקופות אפלות במיוחד, מספרי הנרצחים שהולכים ועולים ככל שהימים עוברים, סיפורי הזוועה והגבורה, וגם התמיכה הנרחבת מכל חלקי העם וממדינות העולם [?] הכול ביחד הביא את המילואימניקים לזירת הקרבות כשהם בשיא המוטיבציה ורק מחכים לפקודות.

אירוע חמור יותר מפיגוע התאומים

מאיר בן-שבת, ראש מכון 'משגב' לביטחון לאומי ולאסטרטגיה ציונית בירושלים, שימש ראש המטה לביטחון לאומי בין השנים 2017-2021, והוא מכיר היטב את הזירה העזתית מהתקופה שבה פיקד על המרחב הדרומי בשב"כ. כעת הוא מזהה הזדמנות יוצאת דופן להיפרע מחמאס, לשנות את המאזן ובעיקר ליצור הרתעה לשנים ארוכות קדימה.

כיצד לדעתך צריכה להיות מוגדרת מטרת המלחמה על ידי הקבינט או הממשלה?

"במשפט אחד: הכרעה צבאית של חמאס, תוך גביית מחיר שיהפוך את התקפת הפתע של החמאס לנכבה (האסון) של עזה. צריך להבין, אנחנו נמצאים באירוע שיש לו השלכות היסטוריות. בחמאס אומנם אין איום קיומי על המדינה, אך תוצאותיה של התקפת הפתע נגדנו עלולות להכניס את ישראל למצב של איום קיומי מצד אויבים אחרים, אם התגובה לא תהיה בעוצמה הנדרשת.

"כדי לקבל פרופורציות: מבחינת תוצאותיה, התקפת הפתע של חמאס על ישראל חמורה יותר

מהפיגוע במגדלי התאומים שאל-קאעידה ביצע נגד ארצות הברית. בהתקפה של חמאס נהרגו יותר מ-900 ונחטפו 130. ביחס לגודל האוכלוסייה זה כמו 40 אלף הרוגים בארצות הברית. איראן, חיזבאללה וגורמים נוספים מסתכלים על התגובה הישראלית ומגבשים מסקנות. עלינו לגרום לכך שמסקנתם תהיה שלא כדאי להתעסק עם ישראל".

צמד המילים "מיטוט החמאס" הפך מונח שגור בימים אלה, והוא גם יוצר ציפייה בקרב אזרחי ישראל שכך אכן ייעשה. האם מדובר ביעד ריאלי מבחינה צבאית?

"הכרעה צבאית של חמאס היא יעד שניתן להשיגו. לא בקלות ולא במהירות, אך צה"ל יודע ויכול לעשות זאת. ישראל לא יכולה לאפשר את חזרתה של עזה למציאות שהייתה לפני ההתקפה. הפעולה הישראלית צריכה להפוך את התקפת הפתע של החמאס לנכבה של עזה. צה"ל צריך להשמיד, להרוג ולאבד כל מי וכל מה שקשור לחמאס".

איך מבצעים את זה בשטח?

"צריך לזנוח כעת את דפוס הפעולות הכירורגיות ולהיפרד מפרקטיקות כמו נוהל "הקש בגג" (אזהרה לפני תקיפת מבנים, נ.ק.). האזהרות לתושבים ניתנו באופן פומבי, עכשיו זו שעתם של התותחים ומטוסי הקרב. אמרתי השבוע שצה"ל צריך להפסיק לספר לנו על מספר התקיפות, על משקל הפצצות שהונחתו או על מספר המטרות שהופצצו. מה שצריך לעניין כרגע זה רק כמה מתים סופרים בחמאס וכמה שכונות של חמאס נמחקו כליל. לצערי, בשכונה הקשוחה שאנו חיים בה זהו הדבר היחיד שקובע".

על פי הערכות, כדי לפגוע אנושות ביכולות של חמאס לישראל לא יהיה מנוס, אחרי כל ההפצצות האוויריות, גם ממהלך קרקעי, שייתכן מאוד שיכניס את חיילי צה"ל לשבועות ואף לחודשים ארוכים לפעילות יומיומית בתוככי עזה. בן-שבת גורס כי המאמץ כרגע צריך להיות החלשה ניכרת עוד יותר של חמאס, ואחריו יגיע מהלך קרקעי.

"אם נכנסים לתמרון קרקעי", הוא מסביר, "צריך לעשות זאת לאחר שהאויב נכתש ונשחק, לא כשהוא רענן ומלא עיזו. כוחותינו אומנם מסוגלים לנצח בכל התנגשות ובע"ה יעשו זאת, אך עלינו לשאוף גם שהמחיר מצידנו יהיה מינימלי".

המבט, לדעתו, צריך להיות רב-זירתי, כדי לא להשקיע כוחות ולשקוע בעזה כשארנוני הטרור זוממים לפתוח זירה נוספת בצפון. "צריך להיערך גם לאפשרות שהתקפת חמאס היא מהלך פתיחה של משהו גדול יותר, במעורבות חיזבאללה או גורמים נוספים. גם אם זה תוכנן להיות כך וגם אם זה יתפתח לכך. יש לוודא שאנו משמרים כוחות ואמצעים ולא שוחקים את יכולותינו מול זירה אחת", הוא מוסיף.

לדעתו אין להיחפז במהלכים הצבאיים אלא לפעול בצורה מתוכננת מאוד, אבל כזו שתבהיר ש'בעל הבית השתגע'. "אני מבקש להדגיש כאן עניין חשוב: ממד הזמן. הדבר הדחוף ביותר כרגע

שלגביו יש משמעות לממד הזמן הוא ההגנה: סגירת הגבול וחסול המחבלים שבתוך ישראל. לעומת זאת, אין לישראל שום סיבה להיחפז במהלכי ההתקפה. צריך לעשות זאת בתכנון סדור ובקור רוח. הולכת להיות מלחמה ארוכה.

"לא צריך לפעול תחת סטופר או מתוך תחושה שיש לנו חלון זמן מוגבל", מוסיף בן-שבת. "אין לחשוש מלחץ מדיני בין-לאומי ומ'סגירת שערון הלגיטימציה' [2] כל עוד מוחזקים בעזה 130 ישראלים, ילדים וזקנים, תיאלץ הקהילה הבין-לאומית להכיר בזכותה של ישראל להמשיך ולהילחם. בשלב הזה, במקביל להידוק המצור על הרצועה [2] לא חשמל, לא אספקה, לא תקשורת, לא אינטרנט [2] צריך לכתוש, להשמיד ולהרוג בחמאס ללא הפסקה וללא רחם".

אתה מדבר על כתישה והשמדה, אבל יש לנו בסופו של דבר יותר ממאה שבויים בעזה. היכן זה נכנס לשיקולים של מערכת הביטחון?

"לצערנו אין זו הפעם הראשונה שבה אנו מנהלים לחימה בזירה שבה מוחזקים חיילים ואזרחים שלנו, הגם שהמספרים במקרה הנוכחי הם נוראיים וחסרי תקדים. אני משוכנע שמערכת הביטחון תמצא את הדרך שבה שיקול זה לא יהווה חסם להשגת מטרות המלחמה, מבלי לסכן את חייהם של החטופים".

בעבר, בכל מערכה בעזה, נתקלנו בטענות שצריך להפריד בין הטרוריסטים לאוכלוסייה האזרחית בעזה. זה יהיה שיקול גם אחרי המתקפה הרצחנית שפתחה את המלחמה?

"צריך להפסיק לחשוב במונחים שהיו קודם להתקפה. שילמנו מחירים כבדים בגלל השיקולים הללו. הגיע הזמן לבטל את מנהלת התיאום והקישור, העוסקת בתיאום הנושאים האזרחיים, שריד לאחריות הישראלית בתחום הזה. ישראל צריכה לראות עצמה משוחררת מכל שיקול אזרחי-כלכלי. עליה להטיל מצור הדוק על עזה, לסגור כליל את המעברים בין ישראל לעזה, לרבות מעבר הדלקים והסחורות מכרם שלום, לדלל את אספקת החשמל ולשבש את פעילות התקשורת והאינטרנט ברצועה כולה".

"להטיל סגר מוחלט על יהודה ושומרון"

בשלב הנוכחי ישראל זוכה לתמיכה בלתי מסויגת מרבות ממדינות העולם. ההשוואה שנוצרה בין חמאס לדאע"ש והתמיכה האמריקנית והאירופית שישראל לא ידעה כמותן שנים, נותנת מרחב פעולה גדול. אבל לא ברור כמה זמן יחזיק הגיבוי הזה [2] במיוחד כשבעזה ינסו להציג את עצמם כקורבנות.

עד כמה ישראל צריכה להתחשב בזירה הבין-לאומית במידה ותימתח עליה ביקורת חריפה במהלך המלחמה? באירועים צבאיים קודמים זה היה פקטור כבד משקל.

"צריך להפסיק להלחץ את עצמנו בעניין הזה. העולם ראה את התקפת חמאס ומיד נזכר בדאע"ש. העולם לא רוצה לחוות שוב את תקופת דאע"ש. ההתקפה הנפשעת של חמאס נותנת

לגיטימציה מלאה לישראל. כל עוד מוחזקים ישראלים בידי חמאס, איש בל יהין לבקר את ישראל".

וישנן גם הזירות הפנימיות ☒ ערביי ישראל וערביי יהודה ושומרון. עד כה, באופן יחסי, הטרור ביהודה ושומרון לא התגבר לממדים מעבר לאלו שהיו עוד לפני מתקפת חמאס בעזה, וגם בצד של ערביי ישראל לא נרשמו אירועים חריגים במיוחד.

צריך לצפות גם להתלקחות משמעותית ביהודה ושומרון? או שאולי דווקא ההבנה שישראל החליטה להגיב באופן בלתי מסויג תרסן את הטרור באזור זה?

"להתרחשויות ולמתקפות יש השפעות מנוגדות: מצד אחד, הן מעלות את המורל במחנה הפלשתיני ומספקות השראה לפיגועים נוספים. מצד שני, הפלשתינים ביהודה ושומרון מבינים שישראל כרגע כואבת מאוד ולא תגלה סובלנות כלפי התגרויות בה. אני סבור שיש להטיל סגר מוחלט גם על הפלשתינים משטחי יהודה ושומרון. בעת הזאת יש למקד את המאמצים הצבאיים בעזה ואין ליטול סיכונים לפיגועי השראה מיהודה ושומרון".

לדעתו בשלה גם השעה לקדם את הצעות השר לביטחון לאומי איתמר בן-גביר להחמיר דרמטית את תנאי הכליאה של המחבלים הכלואים בישראל, כאיתות נוסף לכך שישראל אינה מוכנה עוד להשלים עם המצב שהיה בעבר. "אני סבור שהעת הזאת מתאימה גם כדי לבחון את ההצעות על שינוי תנאי הכליאה של האסירים הביטחוניים בישראל. נכון אומנם שזה יביא למתיחות נוספת, אבל כרגע אנחנו במוד של לחימה, והדברים כמובן מתחברים גם לחטיפות שחמאס ביצע".

מכה קשה להרתעה

אי אפשר להתעלם מההפתעה הצבאית ומתחושת המחדל. שאלות קשות מאוד עולות בנושא פתיחת המתקפה. איך ייתכן שאיש לא ראה? היכן היו ההתרעות? תת-אלוף במילואים אביגדור קהלני היטיב להגדיר זאת השבוע בריאיון לערוץ 7, כשאמר: "במלחמת יום הכיפורים לחמנו צבא מול צבא ועשינו מלחמה כמו שצריך. אני לא יכול לתאר במילים את ההלם המוחלט שחטפתי כשראיתי שמדינה שיש לה המטוסים הכי טובים בעולם, טנקים חדישים, אלקטרוניקה והייטק נכבשת על ידי נהגי פרדות וטויוטה". מאיר בן-שבת לא מטאטא את השאלות הקשות, אבל חושב שאת התשובות אי אפשר לברר בזמן מלחמה.

איך אתה מסביר את ההפתעה של צה"ל? את הכשל המודיעיני? את תחושת חוסר האונים?

"אכן, זה לא אמור היה לקרות. התקפת הפתע של חמאס היא מכה קשה ביותר לדימוי ההרתעתי של ישראל, וזה מעבר למחירים הישירים, הכבדים מאוד, שהיא גבתה מאיתנו בגוף ובנפש. ההתקפה הזאת פוגעת קשות גם באמון של האזרחים במערכת הביטחון. זוהי אחת המטרות שהטרור מבקש להשיג.

"עוד יגיע זמנם של השאלות הקשות, התחקירים והלקחים. כרגע, נכון להקדיש את כל הקשב

והמאמצים להצלחת הלחימה ולחזק את ידיהם של המפקדים והלוחמים מכל גופי הביטחון, שבעודם כואבים את כאב הכישלון הם נדרשים לאסוף את עצמם ולהוביל את הלחימה הקשה נגד חמאס".

כשאתה מביט קדימה ☒ אתה רואה ניצחון באופק?

"אומנם ספגנו מכה קשה וכואבת, אך אצטט ואומר 'אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי'. כשעם ישראל קם, הוא עושה זאת כלביא וכארי. בעזרת השם אויבינו יחושו זאת היטב".

כששורות אלה נכתבות, חיל האוויר ממשיך לתקוף מטרות ולחסל מנהיגי טרור בעומק עזה. חיל הים והלוחמים ממשיכים בסיכול מחבלים ובקרבות מאסף להדיפת מחבלים שעוד מצליחים לחדור לישראל, או שנותרו והסתתרו מאז המתקפה כדי להגדיל את עוצמת הפגיעה הפיזית והמורלית.

כעת ההמתנה היא לעליית המדרגה במלחמה, לתמרון קרקעי שישנה את המשוואה שהורגלנו אליה מאז ההתנתקות מרצועת עזה. שר הביטחון יואב גלנט הבטיח שבעזה לא ישכחו את הימים האלה חמישים שנים קדימה. אזרחי ישראל נותנים לו ולצה"ל את כל הגיבוי, ורק ממתנינים למהלך הצבאי הבא.

פורסם בערוץ 7 בתאריך 12.10.2023